

može vlasnika određene građevine-spomenika uputiti isključivo na takve građevne materijale koji su bili poznati za vrijeme izgradnje dotičnog objekta. Spomenici, na koncu konca, moraju biti u funkciji. A tu se ne radi samo o povjesnom nego i suvremenom korištenju. Kako bi se stara kuća mogla koristiti sukladno vremenu, u pravilu je nužno zgradu opremiti suvremenim tehničkim tekovinama.“ (7 A 936/90).

Goslar: PVC prozori s prečkama

Iako je srednjovjekovni centar grada Goslar upisan u UNESCO-listu svjetske kulturne baštine, te se općenito smatra spomenikom kulture, vlasnici kuća smjeli su u povjesnom starom gradu prema odluci Upravnog suda Braunschweig ugraditi 64 PVC prozora s prečkama (2 A 2101/92).

Kompleks Rodheim: sanirano u skladu sa stilom

Primjer saniranja u skladu sa stilom spomenika kulture je kompleks Rodheim u Frankfurtu na Majni. Sagrađena 1907. godine, građevina u stilu „Gründerzeit“ (stil iz zadnje trećine 19. stoljeća) proglašena je 1989. godine spomenikom kulture te je

na koncu potpuno restaurirana. Pri tome je ugrađeno 695 PVC prozora TROCAL, gdje su svi individualno izmjereni i napravljeni u devet različitih osnovnih oblika. Sustav profila TROCAL i obrtničko umijeće poduzeća za proizvodnju prozora dali su savršeno rješenje, čija je uspjela estetika i usklađenost sa stilom zadovoljila kriterije osoba zaduženih za zaštitu spomenika Frankfurta.

PVC prozori su s 1,2 milijuna maraka bili najveća pojedinačna stavka saniranja građevine. Uprava za garditeljstvo je imala slične ponude od drugih materijala za okvire, međutim, oni su bili skuplji od PVC prozora za otprilike 50%.

Zaštita spomenika nije sama sebi svrha

Uzimajući u obzir sve dokumentirane prednosti PVC prozora kod saniranja starih zgrada i spomenika, ovaj je alternativni materijal u većini slučajeva jedino ispravno rješenje. Ako je, primjerice, poznata izuzetno velika potreba za saniranjem povijesno vrijednih objekata zbog zapuštenosti, između ostalog i u Hrvatskoj, te ako se zna loša finansijska situacija općina i lokalnih zajednica, nije moguće kod ove ogromne potrebe za saniranjem i popravcima ne raspravljati o PVC prozorima. Zaštita spomenika nije svrha samoj sebi.

profine Croatia d.o.o.
Vukomerička bb
HR - 10410 Velika Gorica
tel: 385 1 6253 100
fax: 385 1 6253 357
e-mail: profine@profine-croatia.hr
www.profine-croatia.hr

Promjena načina razmišljanja kod zaštite spomenika kulture

PVC prozori više nisu tabu

Još od 2004. godine profine Grupa u svojoj recepturi za visokokvalitetne prozorske profile koristi isključivo za okoliš "prijateljske" Zn-Ca stabilizatore, izbacujući na taj način olovu iz svih procesa proizvodnje. Naši profili sa znakom greenline® već danas ispunjavaju ekološke zahtjeve sutrašnjice.

Promjena načina razmišljanja kod zaštite spomenika

PVC prozori nisu više nikakav tabu

Već više godina ugradnja visokokvalitetnih prozora nije više tabu ni kod građevina koje su zaštićeni spomenici kao ni kod spomenika kulture, i to s dobrom razlogom: PVC prozori odlikuju se dobrom toplinskom izolacijom, dugim vijekom trajanja, ekonomičnošću i lakoćom održavanja. U pogledu dizajniranja oni ne narušavaju originalni stilski izgled povijesno starih zgrada.

Udio PVC prozora u saniranju starih zgrada je u porastu. On je s 50% tržišnog udjela u ukupnom tržištu prozorskih okvira već više godina u stalnom porastu. Ono o čemu jedni govore kao o uspjehu, drugima je

„trn u oku“. Pojedini „kritičari“ već godinama ukazuju na neprimjerenost umjetno dobivenih materijala i ignoriraju praksu uporabe PVC prozora. Ugradnja visokokvalitetnih PVC prozora više nije nikakav tabu čak ni kod građevina koje su zaštićene niti kod spomenika kulture.

Uporaba i troškovi igraju značajnu ulogu

Načelno bi se institucije zadužene za spomenike, a zatim arhitekti, investitori, vlasnici kuća i poduzeća koja proizvode prozore morali međusobno savjetovati i donijeti vrijednosni sud o značenju objekta koji se sanira. Pri tome kulturno-povijesno značenje i očekivana uporaba igraju značajnu ulogu. Ali, i ekološki

Kompleks Rodheim u Frankfurtu i danas predstavlja primjer uspješne sanacije zaštićenih spomenika.

i ekonomski aspekti su racionalni kriteriji kod donošenja odluke za ili protiv PVC prozora. Iz toga se relativno brzo dolazi do zaključka da se kod samostana ili srednjovjekovnog zamka i gotske katedrale mora odustati od ugradnje PVC prozora, dok bi se kod većine drugih objekata prvo trebalo razmisliti o njihovim mnogobrojnim prednostima.

Saniranje u skladu sa stilom uz pomoć profine-a

Sustavi profila profine Grupe (TROCAL, Kömmerling, KBE) dopuštaju svojim opsežnim programom profila i opreme skoro u svim starim i povijesnim zgradama renoviranje sa stilom. Na sve se zahtjeve odgovara različitim poprečnim presjecima profila, stupovima, okomitim prečkama, poprečnim prečkama i ukrasnim profilima.

Negativni primjeri i s drvetom

Naravno da su poznati i primjeri neuspjelih saniranja prozora kod kojih prozorske površine nisu dobro podijeljene, a staklene površine i profili su pogrešno dimenzionirani. Ali, kod ovih negativnih primjera ne radi se samo o PVC prozorima, nego je isto tako i s drvenim. To je, nažalost, s jedne strane rezultat teških tržišnih uvjeta i konkurenциje, gdje je na koncu kod svakog donošenja odluke najvažnija cijena, a često je to i rezultat loših sposobnosti uživljavanja, gdje se

potpuno nesenzibilno, a ponekad i bezobzirno ignorira arhitektura i dizajniranje fasade.

Važno je korištenje sukladno vremenu

Kad se susretu racionalna razmišljanja o troškovima, visokokvalitetni sustav profila i znanje obrtnika, tada za savršeno obnavljanje PVC prozorima nema nikakvih zapreka. Upravo kad se stare građevine trebaju „pripremiti“ za suvremeno korištenje, bezuvjetno je

potrebna ugradnja modernih materijala prema najnovijim tehničkim spoznajama. Vjerno prema načelima moderne arhitekture: nacrti s ljubavlju za detalje, brižan izbor materijala prema stanju tehnike.

Argumenti u korist PVC-a

Odatle rezultiraju racionalna rješenja problema za moderna saniranja: betonske deke umjesto drvenih, centralno grijanje umjesto grijanja pećima, izolacijsko umjesto običnog stakla, električno osvjetljenje umjesto svijeća, vodovod umjesto bunara, i upravo – PVC prozori. Izmijenjeno korištenje povijesnih zgrada i viši zahtjevi kasnijih korisnika trebali bi međusobno povezati vjernost stilu, ljepotu i svrhovitost. Građevinsko-fizikalni zahtjevi kao toplinska izolacija, zvučna izolacija, brtvljenje, mogućnost ventilacije, lako rukovanje, sprječavanje provala, ali također i jednostavnije održavanje, kao i njihova ekonomičnost važni su argumenti u korist PVC prozora.

dodir sa stvarnošću te je vlasniku kuće potvrdio „da su PVC prozori daleko praktičniji, da im je duži vijek trajanja i da su cijenom povoljniji od sličnih građevnih elemenata od drugih materijala, a ne narušavaju prvobitnu estetiku objekta“. Nadležno ministarstvo za obnovu sela u Njemačkoj pokrajini Schleswig-Holstein upozorio je suviše revne gradonačelnike da „... je, naravno, i u okviru obnove sela izbor prozora u potpunosti prepušten pojedincu, ukoliko se zadovolje osnovni estetski i tehnološki uvjeti. To je pitanje ekonomičnosti. Nikome se ovdje ništa ne zabranjuje; nitko se ne prisiljava na uporabu određenog materijala, nikome se ne zabranjuje uporaba određenih materijala. Mi ni u kom slučaju ne smijemo diskriminirati cijelu skupinu proizvoda ili čak PVC kao materijal općenito“.

Münster: PVC je dopušten

Viši upravni sud Münster donio je 1992. presudu u konkretnom slučaju saniranja građevine-spomenika koji djelomično potječe iz 15. stoljeća, uz stanovište da „... nije točno da se PVC kao moderni građevinski materijal načelno ne smije koristiti kod nužnih radova popravaka i izmjena na stariim zgradama. Tako se ne

Srednjovjekovni grad Goslar, spomenik svjetske kulturne baštine pod zaštitom UNESCO-a